

Baltic Cable AB
Kontakt: Annika Widmark Sjöstedt
Tel: 0722-295030
e-post: annika.widmark.sjostedt@balticcable.com
regulation@balticcable.com

Att: Klimat- och näringsdepartementet
Dnr: KN2025/01039
e-post: kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Baltic Cable AB

Remissvar SOU 2025:47

**“Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår
framtida elförsörjning?”**

Innehåll

1. Inledning	- 3 -
2. Sammanfattning	- 3 -
3. Kort om Baltic Cable AB	- 3 -
4. Kontext och generella kommentarer	- 4 -
5. Baltic Cables huvudfrågor	- 4 -
6. Kommentarer på författningsförslagen	- 5 -
6.1 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)	- 5 -
6.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:710) om certifiering av transmissionsnätsföretag för el	- 8 -
6.3 Förslag om ändringar i förordningar	- 9 -
7 Övrigt	- 9 -

1. Inledning

Baltic Cable AB har tagit del av underlaget SOU 2025:47 *"Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning?"*. Baltic Cable AB ("Baltic Cable") tackar för möjligheten att svara på denna remiss och presenterar nedan våra kommentarer till utredningens arbete.

2. Sammanfattning

Baltic Cable fokuserar i sitt remissvar på de frågor som rör Baltic Cable. I dessa frågor är Baltic Cable positiva till utredningens förslag, vilka gör att Baltic Cable får en tydlig legal status som TSO även i Sverige och att vår certifiering görs gällande i Sverige utan krav på ytterligare åtgärder. Detta skulle, utöver att underlätta Baltic Cables operativa arbete, även möjliggöra för Baltic Cable att även i Sverige investera flaskhalsintäkter i enlighet med artikel 19 Elförordningen¹.

Baltic Cable är också positiva till att utredningen har vinnlagt sig om att öka harmoniseringen med den europeiska lagstiftningen i syfte att minska risken för otydlighet för olika typer av aktörer, däribland Baltic Cable.

3. Kort om Baltic Cable AB

Baltic Cable AB bildades 1991. Drygt tre år senare, 1994, driftsattes likströms-högsäpnningsledningen Baltic Cable mellan Kruseberg utanför Malmö i Sverige och Herrenwyk utanför Lybeck i Tyskland. Baltic Cable är en av Europas cirka 60 certifierade transmissionssystemoperatörer (TSO), varav två finns och är operativa i Sverige.² Baltic Cables vision är att verka för en sammankopplad elmarknad i Europa i syfte att bidra till den gröna omställningen och ett konkurrenskraftigt och säkert Europa.

Baltic Cable är sedan 2010 en del av den europeiska marknadskopplingen på dagen-före-marknaden och kommer framöver att tillhandahålla kapacitet även på intradagsmarknaden och därefter även balansmarknaden. Vi ägs till hundra procent av Statkraft Asset Holding AS och är en certifierad TSO enligt ITO³-lagstiftningen i enlighet med gällande europeisk lagstiftning för certifiering av TSOer, varmed vi också uppfyller alla krav därför. Vårt huvudkontor ligger i Malmö där merparten av våra cirka tjugo anställda har sin arbetsort. Baltic Cable har en jämställd ledningsgrupp och vi arbetar aktivt med att utveckla en hållbar verksamhet.

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el

² Inom EU-samarbetet ENTSO-E finns ca 40 TSOer. Inte alla är statligt ägda.

³ Independent Transmission Operator

4. Kontext och generella kommentarer

Precis som utredningen själva konstaterar, är energisystemet under stor förändring och behöver fortsätta utvecklas, bland annat för att möta EUs målsättningar om konkurrenskraft, säkerhet och grön omställning. Detta gäller inte minst sammanlänknings- och överföringssystem. EU har identifierat ett gap om 32 GW till 2030 när det gäller behov av ytterligare sammanlänknings- och överföringssystem, där unionens TSO:er har en avgörande roll att spela. Baltic Cable, med sin expertis inom likströms- och överföringssystem, är en sådan aktör som kan bidra till att minska gapet om 32 GW. Därför är det bra att utredningen har analyserat frågorna som rör hur ansvar och roller som TSO:er/systemansvariga för olika typer av överföringssystem ser ut, hur den europeiska lagstiftningen är implementerad i Sverige och hur den kan göras bättre för den fortsatta utvecklingen av en mer effektiv elmarknad.

Elmarknaden är, både till sin natur (fysiska sammankoppling) och lagstiftningsmässigt, europeisk. Baltic Cable uppskattar därför att utredningen har vinnlagt sig om att utforma förslagen på ett sätt som minskar risk för icke-EU-harmoniserad lagstiftning i Sverige, vilket i sin tur kan ge oönskade konsekvenser för svenska aktörer.

5. Baltic Cables huvudfrågor

De huvudfrågor i utredningen som har särskild betydelse för Baltic Cables möjlighet att bedriva sin verksamhet som TSO enligt gällande europeisk lagstiftning är:

- att Baltic Cable ges en tydlig legal status som TSO även i Sverige⁴
- att Baltic Cables tyska TSO-certifiering godkänns i Sverige utan krav på ytterligare åtgärder⁵

Baltic Cable är därför positiva till utredningens förslag som möjliggör detta. I praktisk mening innebär detta att det som redan gäller enligt europeisk lagstiftning kopplat till Baltic Cables verksamhet, nu också blir möjligt enligt svensk lag.⁶ För att undvika risken för framtida feltolkningar, föreslår Baltic Cable en mindre justering av skrivningen i Ellagen 3 kap 37 a §.

Övriga delar som rör Baltic Cable som vi kommenterar är:

- Ansvar för anskaffande av icke-frekvensrelaterade stödtjänster, som tidigare endast har träffat Svenska kraftnät men som med ny definition av "systemansvarig för överföringssystem" i stället för "transmissionsnätsföretag" riskerar att träffa även Baltic

⁴ SOU 2025:47 "Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning?", Förslag till lag om ändring i Ellagen (1997:857), 1 kap 2 § s.46-47, kap 37 a § s. 62,

⁵ SOU 2025:47 "Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning?" Förslag till lag om ändring i Ellagen (2010:710) om certifiering av transmissionsnätsföretag för el, 2 kap 1 §, s.109, samt förslag till ändringar i detta remissvar s. 8 och 9.

⁶ Baltic Cable vill påminna om att det inte är brister i Baltic Cables kompetens som TSO eller brister i Baltic Cables certifiering som har gjort att det tidigare inte har möjliggjorts för Baltic Cables del att ha en tydlig legal status. Det är en konsekvens av Sveriges implementering av elmarknadsdirektivet som gett dessa oönskade effekter.

- Cable trots att detta ansvar inte bör ligga på en sammanlänkings TSO som endast har en HVDC kabel
- Investeringsplan för systemansvariga för överföringssystem, vars relevans behöver beaktas
 - Ansvarig systemansvarig för överföringssystem och tydliggörande om att
 - Vissa referenser till EU-förordningar om roller, ansvar och kostnader mellan systemansvariga för överföringssystem som är viktiga, bör ta höjd för tillkommande förordningar samt justerade artikelnummer
 - Kostnader som hänförs till olika systemansvariga för överföringssystemans ansvar och roll, ska hänföras till detta ansvar
 - Förslag till justering i skrivning i portalparagrafen till lagen om certifiering av systemansvariga för överföringssystem för el i syfte att tydliggöra att nätmyndighetens tillsynsansvar ej omfattar sådan systemansvarig för överföringssystem som avses i 3 kap. 37 a § ellagen (1997:857), vilket annars skulle ställa krav på dubbel tillsyn för Baltic Cables certifiering. Den tyska tillsynsmyndigheten utövar redan tillsyn över Baltic Cables certifiering enligt europeisk/tysk lagstiftning.
 - Vissa bestämmelser i underordnade förordningar till ellagen som i praktiken är direkt riktade mot Svenska kraftnät eller de uppgifter som endast Svenska kraftnät ansvarar för, vilka kräver precisering för att inte missförstås att träffa även Baltic Cable.

Nedan ger Baltic Cable sin syn på de specifika delarna i författningsförslagen.

6. Kommentarer på författningsförslagen

6.1 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Åtskillnad av överföring

- 3 kap, 37 a §

Även om det är tydligt att både författningsförslagen och författningskommentarerna innebär att Baltic Cable fullt ut ska kunna verka som en certifierad TSO även i Sverige, föreslår Baltic Cable en justering i texten i paragraf 37 a. Justeringen syftar till att inte riskera en bokstavstolkning av skrivningen "en sammanlänkning" (se fetmarkerad kursiv text nedan). Av sammanhanget i utredningen förstås att "en" inte syftar till räkneordet "en" utan ska läsas som en distinktion gentemot "ett överföringsnät" (vår kursivering). Baltic Cable ser en risk att den föreslagna formuleringen skulle kunna bli problematisk till exempel om/när en investering i en ersättningskabel till Baltic Cables nuvarande kabel mellan Sverige och Tyskland blir aktuell och Baltic Cable under åtminstone en övergångsperiod skulle ha två sammanlänkningar.

Föreslagen skrivning i utredningen:

"1. i Sverige endast har **en** sammanlänkning mellan Sverige och en stat som har genomfört elmarknadsdirektivet, och
2. är godkänd som och utnämnd till systemansvarig för överföringssystem i den andra staten."

För att undvika tveksamheter angående tolkningen, föreslår Baltic Cable istället följande skrivning:

1. i Sverige endast har **en eller flera** sammanlänknin**gar** mellan Sverige och ~~en~~ annan stat som har genomfört elmarknadsdirektivet, och
2. är godkänd som och utnämnd till systemansvarig för överföringssystem i ~~den andra~~ annan stat**en**.

Systemansvar/stödtjänster

- 3 kap, 10§

Den föreslagna lagtexten är korrigerad efter den nya definitionen, systemansvarig för överföringssystem, i stället för den nuvarande, transmissionsnätsföretag. De uppgifter gällande upphandling av icke-frekvensrelaterade stödtjänster gäller, som Baltic Cable uppfattar det, ansvarsområden som en TSO som har ett kontrollområde (i europeisk lagstiftning, motsvarande "systemansvarig för överföringssystem som har ett överföringsnät" enligt utredningens föreslagna definitioner), har skyldighet att uppfylla.

Eftersom Sverige enligt förslagen får fler systemansvariga för överföringssystem, föreslår Baltic Cable att lagtexten i stället ändras till "systemansvarig för överföringssystem som har ett överföringsnät" i stället för "systemansvarig för överföringssystem". Se förslag nedan (kursiv fetstil). Utan ändringarna riskerar det att bli otydligt om även Baltic Cable skulle omfattas av kravet. Detta vore olyckligt, eftersom Baltic Cable i egenskap av systemansvarig för överföringssystem vars system endast utgörs av en sammanlänkning, saknar möjlighet att förvärva eller disponera dylika resurser. Dessa bedöms endast vara relevanta för en systemansvarig som har ett överföringsnät (kontrollområde).

"Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om
2. skyldighet för en systemansvarig för överföringssystem **som har ett överföringsnät** att ta fram specifikationer för de icke frekvensrelaterade stödtjänster som företaget anskaffar och standardiserade marknadsprodukter för sådana tjänster och lämna specifikationerna och marknadsprodukterna till nätmyndigheten för godkännande".

Investeringsplan för systemansvariga för överföringssystem

- 3 kap, 18 §

Den föreslagna lagtexten är korrigerad efter den nya definitionen, *systemansvarig för överföringssystem*, i stället för den nuvarande, transmissionsnätsföretag. Baltic Cable ser ett behov att förtydliga i författningskommentaren att regelbunden rapportering av investeringsplanen för överföringssystem i Sverige endast bör gälla *systemansvarig för överföringssystem som har ett överföringsnät*.

Baltic Cable har endast en sammanlänkning och investeringar som genomförs i befintlig anläggning avser främst reinvesteringar (utbyte av eller modernisering av utrustning), till skillnad mot aktörer som ansluter ytterligare produktion och /eller förbrukning. Förslaget skulle, som Baltic Cable ser det, därför innebära en omotiverad administrativ börda, för såväl Baltic Cable som berörd tillsynsmyndighet. Detta bör framgå i författningskommentaren för möjlighet att beaktas i föreskrift.

Om/när BCAB (eller annan TSO) skulle besluta att investera i en ny sammanlänkning, skulle dock denna med nödvändighet behöva ingå i både nationella investeringsplaner och den EU-gemensamma TYNDP.

Ansvarig systemansvarig för överföringssystem

- 3 kap, 62 §

Det är bra att utredningen tydliggör skillnad i roller och ansvar mellan olika typer av TSOer, systemansvarig för överföringssystem som har ett överföringsnät respektive systemansvarig som har en sammanlänkning. Det är också bra att utredningen tydliggör var i den europeiska lagstiftningen grunderna för denna distinktion finns.

Vid en revidering av europeisk lagstiftning, finns dock risk att artikelreferenserna blir felaktiga om artikelnumren i kommissionsförordningarna ändras. Det finns också risk att referens i svensk lag helt saknas om det kommer nya kommissionsförordningar.

Baltic Cable föreslår att skrivningarna tar höjd för tillkommande förordningar samt justerade artikelnummer.

- 3 kap, 63 §

Grundprincipen bör vara att den systemansvariga för överföringssystem som bär ett specifikt ansvar, också bär kostnaderna för att fullgöra detta ansvar. För att inte formuleringen i 3 kap 63 § ska riskera otydlighet eller till och med en omfördelning av kostnader som inte följer av respektive systemansvarig för överföringssystemansvarsområde, föreslår Baltic Cable följande tillägg i skrivningen i 3 kap, 63 §:

" Om regeringen enligt 62 § har utsett en systemansvarig för överföringssystem ska nätmyndigheten fastställa ansvarsfördelningen enligt de berörda förordningarna mellan de systemansvariga för överföringssystem som är verksamma i Sverige. Nätmyndigheten ska i beslutet även fastställa hur fördelningen av kostnader som är hänförliga till denna ansvarsfördelning ska ske. **Fördelningen av kostnader mellan systemansvariga för överföringssystem ska följa ansvarsfördelningen**".

En part ska alltså inte anses skyldig att bära kostnader som inte härrör från uppfyllande av sitt ansvar. Dessa kostnader, som följer av systemansvaret, ska inte förväxlas med kostnaderna för deltagande i det europeiska samarbetet och marknadskopplingen (framför allt enligt CACM GL (EU) 2015/1222). Dessa kostnader fördelas per medlemsstat och TSO baserat på var certifiering är genomförd. Dessa kostnader fördelas således så att Baltic Cable betalar sin del på basis av Baltic Cables certifiering i Tyskland.

6.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:710) om certifiering av transmissionsnätsföretag för el

Certifiering av systemansvariga för överföringssystem för el

Förslag till justerad lydelse i portalparagraf:

"Lag om certifiering av systemansvariga för överföringssystem för el"

- 1 kap, 1 §

I förslagen, som berör ändringar i lagen om certifiering av transmissionsnätsföretag för el, finns det risk för att skrivningarna i lagförslaget, förutom ändringen i 2 kap, 1 §, kan tolkas som att nätmyndighetens tillsynsansvar även omfattar sådan systemansvarig för överföringssystem som avses i 3 kap. 37 a § ellagen (1997:857).

Därmed skulle den svenska tillsynsmyndigheten utöva tillsyn över de krav som gäller enligt Baltic Cables tyska certifiering, där den tyska tillsynsmyndigheten enligt tysk och europeisk lagstiftning utövar tillsyn över Baltic Cables verksamhet kopplat till certifieringslagstiftning.

Baltic Cable föreslår därför att de förslag till ändringar som föreslås i 2 kap. 1 § ändras till "lagen", i stället för "kravet" och lyfts upp i portalparagrafen i syftet att gällandegöras i lagen som helhet (se förslag till skrivning i kursiv fetstil) i syfte att säkerställa att Baltic Cable inte omfattas av lagen som helhet:

1 kap. 1 §

I denna lag finns bestämmelser om certifiering av systemansvariga för överföringssystem.

"Lagen ~~Kravet~~ gäller inte en sådan systemansvarig för överföringssystem som avses i 3 kap. 37 a § ellagen (1997:857)".

- 2 kap, 1 §

För att göra skrivningen mer överensstämmande mellan portalparagraf och syfte med förslaget att Baltic Cable undantas från den svenska certifierings-lagstiftningen, föreslår Baltic Cable att skrivningen "Kravet gäller inte en sådan systemansvarig för överföringssystem som avses i 3 kap. 37 a § ellagen (1997:857)" lyfts upp i portalparagraf och där ändras till "**Lagen** ~~Kravet~~ gäller inte en sådan systemansvarig för överföringssystem som avses i 3 kap. 37 a § ellagen (1997:857)".

6.3 Förslag om ändringar i förordningar

Det finns ett antal bestämmelser i underordnade förordningar till ellagen som gäller för transmissionsnätsföretag och som i praktiken är direkt riktade mot Svenska kraftnät eller de skyldigheter som endast Svenska kraftnät ansvarar för. Baltic Cable bedömer att vissa av de följdändringar i underliggande förordningar som föreslås som en direkt följd av definitionsändringarna i ellagen även medför att Baltic Cable av misstag skulle omfattas av dessa bestämmelser.

Exempel på sådana som Baltic Cable har identifierat är §§ 5, 7, 9, 10, 14, 15 a, 21 och 22 i förordningen (2022:585) om elnätsverksamhet samt § 7 a i förordningen (2023:241) om det nationella elsystemet. I dessa bestämmelser vore det mer korrekt att benämningen systemansvariga för överföringssystem konsekvent ersätts med benämningen "systemansvariga för överföringssystem som har ett överföringsnät", alternativt, som i exempelvis förordning (1999:716), ersätts med en direkt hänvisning till "Affärsverket svenska kraftnät".

7 Övrigt

Avslutningsvis vill Baltic Cable tacka utredningen för ett gediget arbete med att tydliggöra relevant europeisk lagstiftning i svensk lagstiftning, i synnerhet när det gäller systemansvar för överföringssystem. Det är positivt att förslagen ger Baltic Cable en tydlig legal status som TSO även i Sverige samt att vår certifiering görs gällande i Sverige utan krav på ytterligare åtgärder.

Med vänlig hälsning,

Annika Kleine
Director Legal and Regulatory, Baltic Cable AB